

Nr 4 1963

Årgång 15

Pris 75 öre

vi kvinnor

hänt sen sist

VID UMEÅ LASARETT har man in-
vigt och tagit i bruk den radioterapeutiska jubileumskliniken, som för övre Norrland får stor betydelse. Tidigare har denna landsändas cancersjuka varit hänvisade till radiumhemmet i Stockholm med de långa resor och långa väntetider det inneburit. Den är Sveriges fjärde jubileumsklinik och har en utrustning av högsta internationella klass. Fem miljoner har den kostat.

★

FRÅN OCH MED I VÅR blir det lättare att hitta förnamn till våra små teflingar. En bok med 2.000 namn, som på uppdrag av Nämnden för svensk språkvård sammanställts av fil. lic. Roland Otterbjörk, kommer ut på bokhandelsdiskarna. Boken är dels en inventering av glömda namn och dels upptar den alla användbara namn i almanackan och berättar i båda fallen vad namnen betyder och i vissa fall vilken landsända de har speciell anknytning till.

★

ETT STEG i rätt riktning har Dagens Nyheter tagit i och med att uppdelningen på manliga och kvinnliga platser i annonsspalterna slopats. Avgörande är således inte längre om ingenjör så eller så är man eller kvinna utan vilka kvalifikationer vederbörande besitter. Hop-
pas vi.

MANLIGA LEDIGA PLATSER

STOCKHOLMS STADS GATTIKONTOR

Kompetensvillkor: Ingenjör, MS STADS GATTIKONTOR eller motsvarande samt facket och vana att sje uppgifter.

För tjänsten — ord.

Löneanspråk (lönegränsningen, likaså begäran göring för lönebeaktning)

PLANTEKNIKER

KVINNIGA LEDIGA PLATSER

TELEPRINT

Hotell- och restaurangpersonal

Portioneringsbiträde

till lunchrum. Gärna söndagsarbete

★

LIKASÄ försvinner begreppen "manlig" och "kvinnlig" slöjd från skolche-
mat. I den nya skolan som håller på att ta form skall pojkarna på mellan-
stadiet undervisas i textilslöjd minst 20
lektioner och flickorna i träslöjd lika
många timmar.

★

STORA PRISHÖJNINGAR har ge-
nomförts under de senaste två åren när
det gäller frisörsalongernas tjänster.
Av en undersökning som statens pris-
och kartellnämnd gjort, framgår, att se-
dan 1960 har hårklippning ökat med
20 %. Tar man 1959 som jämförelseår
blir ökningen 35 %.

Stigningen varierar i landet. Stock-
holm är värst med 40—45 %. Malmö har
nöjt sig med 20 %.

★

ÖVERBEFÄLHAVAREN känner sig
oroad och tycker att militäranslagen är
för snålt tilltagna, bekänner han i en
intervju i Arménytt. Han anser obe-
tingat att Sverige som ett litet land bör
hånga med i den stora kapprustningen.

★

DET ANSER emellertid inte riksdags-
man August Spångberg (s) med flera,
som i årets motionsflod yrkat avslag på
Kungl. Maj:ts äskande om en ökning
av försvarsutgifterna med 406 miljoner
kronor. "Denna miljardrullning för im-
produktiva ändamål medför förutom de
höga skatterna eftersläpning på viktiga
områden inom socialvården, undervis-
ningen och bostadsbyggandet osv.". Det
heter vidare i motionen att Sverige kan
hävda sin alliansfria utrikespolitik med
ett neutralitetsförsvar av betydligt lägre
kostnader än för närvarande.

★

"ALLMÄN AVRUSTNING UNDER
KONTROLL" och "Undénplanen ett
steg på vägen" lyder de två punkter som
skall behandlas på den "Kongress för
avrustning", som hålles i Stockholm den
21 april och för vilken ett stort antal
kända fackföreningsmän, teologer, för-
fattare och konstnärer förenat sig i ett
upprop till Sveriges folk.

★

Må denna kongress bli till en freds-
manifestation som skall få ÖB att tän-
ka om och slippa sina bekymmer om
rustningsmiljarderna räcker eller inte!

OMSLAGSBILDEN: Sophia Loren har länge
varit en levande illustration till den inhu-
mana och föräldrade äktenskapslagstift-
ningen i Italien. Nu tycks emellertid paret
Loren-Ponti undgå det hotande bigami-
åtalet. Deras jurister har funnit att det
"mexikanska" äktenskapet kan ogiltigför-
klaras.

Nummer 4 - 1963 - 15:e årg.

Ansvarig utgivare:
VALBORG SVENSSON

Redaktör: BIRGIT JANSSON

I redaktionskommittén:
SIGNE FREDHOLM
MAUD SUNDQVIST
BIRGIT ÖHRN

★

Utkommer med nio nr per år
Prenumerationspris per år 6 kr
Lösnummer 75 öre
Postgiro 513 23 - Norrtullsgatan 5, 1/2 tr., Stockholm Va

SVENSKA KVINNORS
VÄNSTERFÖRBUND
Tel. 32 80 96

Tryckeri AB Plantryck
Stockholm 1963

innehåll

sid.

Hänt sen sist	2
Vi ser på varan	3
Ett skolår för sexåringar	4
Ska vi adoptera färgade barn	5
Mode: Våren är här!	6
Visdomsåldern	8
Har kvinnoförbunden en uppgift? ..	9
Vi köper inga sydafrikanska varor ..	10
Rewi Alley	12
Novellen: Bröd	14
Barnens sida: Pojken som var en buss	16
Hem och hushåll	17
Käseriet: Med sin tid	19

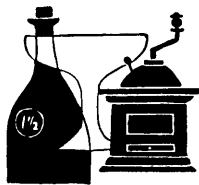
Svenska Kvinnors Vänsterförbund

uppstod år 1931 och har utvecklats ur
föreningen Frisinnade kvinnor, som bil-
dades 1914. Det bygger på samarbete
mellan olika åsiktsriktningar och har
därvid alltid hävdad sin tro på kvinnor-
nas särskilda uppgift för fredens sak
och sin övertygelse att samhällets måste
omdanas till att motsvara även de
kvinnliga medborgarnas behov.

SKV är sedan maj 1946 svensk sek-
tion av Kvinnornas Demokratiska
Världsförbund (KDV), som omfattar
över 200 miljoner kvinnor i 80 länder.
KDV och dess nationella organisationer
kämpar för att vinna och praktiskt för-
verkliga kvinnornas rättigheter: rätt att
rösta och att väljas, rätt till arbete, till
lika lön för lika arbete och till beford-
ran; rätt till undervisning och yrkesut-
bildning och till social trygghet för mo-
der och barn.

KDV och dess nationella organisatio-
ner kämpar för att tillförsäkra *alla barn*
ett lyckligt liv i trygghet; undervisning
och goda bostäder, hälsovård, sund lit-
teratur, goda fritidssysselsättningar.
KDV vill samla all världens kvinnor
oberoende av hemort, ras och livsåskåd-
ning till försvar av *freden*.

vi ser på
varan

"spinn, spinn du dotter min syntetisk är nu tråden din"...

Om man skulle samla ihop en handfull folk, som tänkte sej ut på stan för att köpa någonting nytt i textiltväg, och sedan fråga hur mycket de visste om det material de fick med sej hem i paketet! Det är, vid alla nornor, inte så lätt att veta något alls, när man hoppar bums i en flod av nya vävnader och garner så fort man sticker näsan i en tygaffär. Expediter står ju gärna till tjänst med en näve konstiga ord som förklaring på ens frågor. Men man får inte reda i det så lätt, det kräver faktiskt att man riktigt uppmärksamtläser igenom beskrivningen på alla nymodigheterna.

Nu var det så här: i en familj hade husets ursprungliga två vaddtäckan blivit utslitna. Här skulle skaffas nya. Karl i huset hade för ögonblicket lite ledigare på jobbet än frun, så han åtog sej köpet. De två var eniga om att "nylon" skulle det bli. Eftersom ingen av dem hade annat än rätt dunkla begrepp om detta ord så gjorde det ju inget att skicka honom i stället för henne.

Han inträdde i en stor och välsorterad affär för sådana ting. Säg på täcken och betänkte de upplysningar han fått om att täckena var tvättbara. Den som skriver det här har också blivit lite vilsen av att läsa om alla dessa material, som man förstås måste pröva först hemma, innan man kan avge något säkert omdöme.

Det följande får alltså bli funderingar för och emot konstfibrer, utan alla anspråk på uttömmande upplysningar. Sådana kan man få i Konsumentinstitutets Råd och Rön no. 2, februari 1963.

Det finns två grupper av konstfibrer. Den ena är gjord av ämnen som finns i naturen, gran, bomull, äggvita ur skummjolk. De kallas

Regenerade fibrer,

varav rayon är en stor del; vistra, bembergssiden och tricel är välbekanta.

Den andra stora gruppen är

Syntetfibrer,

som är framställda helt kemiskt av kemiska råvaror som blandas med varandra. De vanligaste är nylon, perlon, (samma sak med olika tillverkningsländer) dacron och terylene; courtelle, dralon och orlon.

Det positiva först: det är klart, att om man kan tvätta sina nya täcken i en tvättmaskin så kommer man att göra det, och göra det ofta. Vilken enorm vinst på hygiensidan! Gamla tiders täcken var alldeles för besvärliga att göra någonting åt. Blöta dem var liktydigt med att få dem förstörda. När de blev för ruskiga utanpå så sydde man nytt tyg på dem.

Vad annars?

När man blöter ett konstfibertäcke så torkar det snart igen och blir fräscht

och fint. Konsten är bara att få in de två i tvättmaskinen utan att knöla ihop dem för mycket. Och att sen ha nånstans att hänga dem.

En dam som hette Elsa Törne gav i seklets början ut några böcker om hemskötsel. Ett långt kapitel ägnar hon åt sängarna och föreslår nya bäddtyper. Hon hade nämligen upptäckt hur bra det vore om alla i en familj kunde bädda sin egen, förenklade säng. Bomullsstoppade täcken gillade hon inte. Detta var 1906. Jag citerar: "Hur mjuka de än äro, äro de dock mogna för etnografiska museet, ty de äro ej hygieniska. Vi andas med hela vår hud lika väl som med våra lungor, men då vi rulla in hela vår kropp upp till näsan i ett lufttätt täcke, ja, än mer stundom sticka näsan in under det, då själfmörda vi oss, städadt och långsamt." Slut på citatet.

Det där hade hon bestämt rätt i. Men: är det alldeles säkert att det inte gäller "nylontäcken" också? Och så har man en känsla av att man inte ska glömma bort

Filtarna,

av ylle eller konstmaterial, men av god kvalitet. De är hygieniska, sköna, ganska lätt-tvättade och -torkade och håller sej bra genom åren.

Karn i huset var helt fundersam.

Chiuau.

vi har
läst...

I tidningen Morgonbris nr 4 förklarar Gudrun Sandström "revolt mot kaffekokandet".

"... vi är inte nöjda att **enbart** betraktade som föreningslivets kaffekokerskor, utan vill bli medhjälpare, i föreningslivet och i samhällsarbetet. Men är vi för få eller är vi dåligt rustade? För **få** om vi jämför oss med våra manliga kamrater, för dåligt rustade om vi tänker på våra organisationer. Mycket beror på oss kvinnor, men mycket beror också på männens ovilja att ha oss med. Ofta har vi blivit utkonkurrerade med

redan erfarna kommunalmän när man satt upp kandidatlistorna. Man tänker inte på, att även en kvinna får erfarenhet när hon deltagit en tid i arbetet."

ungdomspsykiatri

Dr John Takman är välkänd som ungdomspsykiater, debattör och pedagog. Sedan 1949 har han varit verksam som socialläkare vid Stockholms stads barnvårdsnämnd. Han är också huvudlärare i socialmedicin vid Socialinstitutet i Stockholm. I en volym som utkommit i bokförlaget Libers universitetsserie (Ungdomspsykiatri En orientering, 16: -) har han samlat en del material från sin mångåriga praktik. Det vore synd om denna bok endast kom att läsas av läkare, socialarbetare och andra som är rent yrkesmässigt intresserade av den. De flesta avsnitten bör kunna fungera

som värdefull orientering för alla som är intresserade av ämnesområdet, i synnerhet som författaren är underhållande och ibland uppkäftigt samtidigt som han levererar en mängd sakmaterial. De medicinska termerna är väl ransonerade och bör inte avskräcka någon. I slutet av boken finns f. ö. en användbar samling definitioner på en rad fackuttryck.

Takmans bok kommer till användning som kursbok för bl. a. medicinare och socialstuderande. Som sådan är den befriande okonventionell men säkert effektiv. Så bör t. ex. det korta men intressanta avsnittet om koartation (miljöbetingad förkrympning av det andliga registret) kunna stimulera till forskning och diskussion om förebyggande åtgärder, behandlingsformer och möjliga resultat av adekvat behandling beträffande detta inte så ovanliga psykiska bristtillstånd.

G. F.

ett skolår för sexåringar

Varje barn behöver vänlig tillsyn och lämplig sysselsättning under förskoleåren, det är viktigt för deras normala anpassning till skolan och livet.

Den senaste skolreformen har lagt ett år till den obligatoriska skolgången. Den nioåriga skolan kommer snart att vara förverkligad i vårt land under namnet *grundskolan*.

En kännbar lärarbrist minskar effekten av denna reform och gör att klasserna ännu är alldeles för stora — den omtalade individuella undervisningen stannar tillsvidare på papperet.

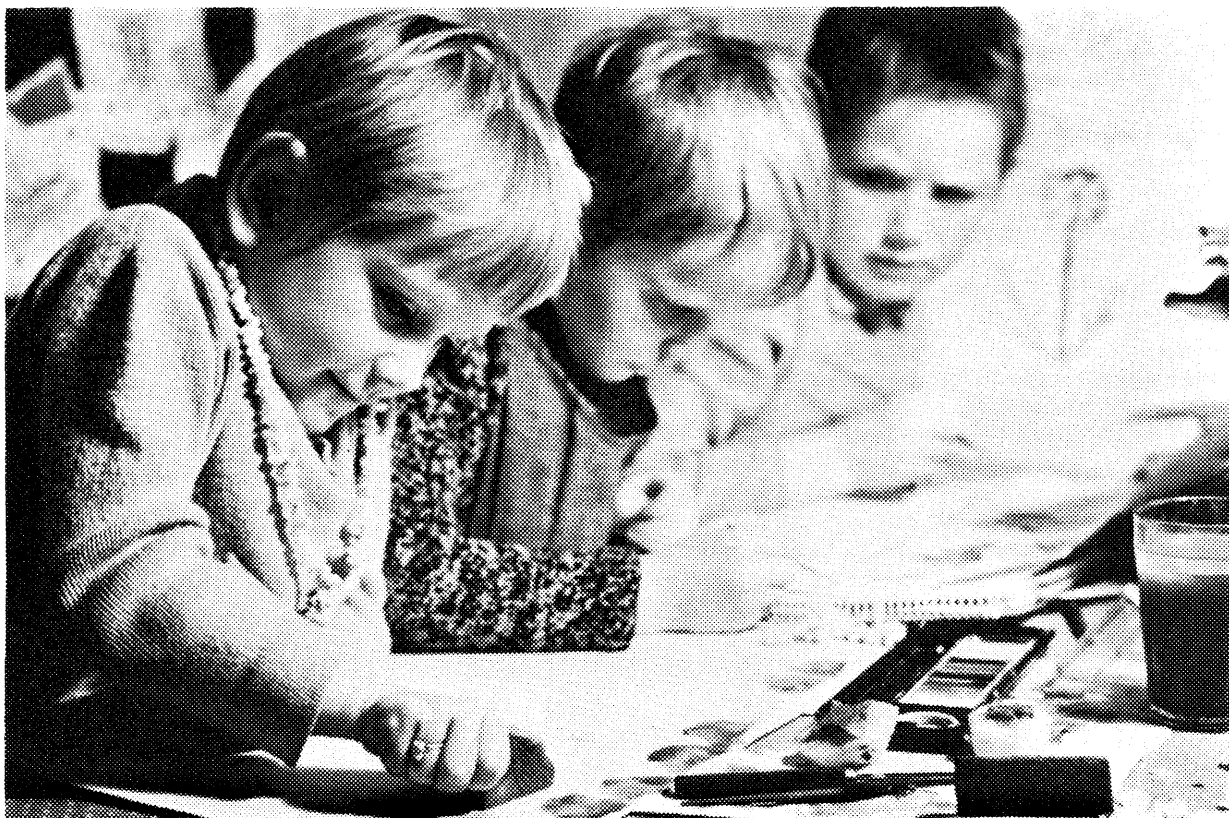
Trots den långa skoltiden — nio år — har vi ett besvärligt ungdomsproblem. Pubertetsungdomen är orolig och otillfredsställd och söker sig ofta olämplig, ja, ibland kriminell sysselsättning.

Vi har väl alla funderat över orsakerna till dagens ungdomsproblem utan att komma till någon entydig lösning eller hitta någon patentmedicin. Men vissa saker kan vi nog vara överens om. Barnen omhändertas inte nog och inte på rätt sätt under förskoleåldern. Alla vet vi att det finns för få daghem, förskolor, eftermiddagshem osv. Och vi är väl också överens om att vad varje barn behöver är vänlig tillsyn och förnuftig, dvs lämplig sysselsättning under förskoleåren — och mer ju mer man närmar sig den avgörande sjuårsåldern.

Här brister något i vårt välfärdssamhälle. De oerhört viktiga utvecklingsåren före skolans sjuårsgräns utnyttjas illa i uppfostrande syfte. Leksaker hjälper inte, allra minst de mekaniska. Barnet vill skapa, lära sig nytt, uträtta saker. Tyvärr har de äldre sällan tid att hjälpa till. Föräldrarna är upptagna på arbetsplatsen för att tjäna uppehållet, daghemmen och personalen räcker inte till att ersätta föräldrarna, barnen hänvisas till andra barn, jämnåriga, för att få sin legitima verksamhetslust fylld. Ofta blir det de företagsamaste och inte alltid de bästa individerna som leder lekarna, när barnen är ute på egen hand. De kan bli små vargungar om det vill sig illa och ingen vuxen med pedagogiskt förstånd ingriper. Och det är inte nog med att v a k t a barnen, man måste också se till att de får sysselsättning, svar på frågor, tillfällen att hjälpa till med lätta sysslor hemma, vilket de så gärna gör som små. (T. ex. diska, tvätta, sy i knapp, förutom förskolans rita, sjunga, modellera osv.)

Men om det "vilda" tillståndet som lamm utan herde pågår i närmare sex år, har det blivit en livsvana grundlagd i dem — och man börjar förstå raggarna.

För att förkorta denna ofructbara förskoletid har det talats om att skolan kunde börja något år tidigare än nu. Undervisningsråden Norinder och Orring studerade i England förskolor från fyraårsstadiet. De kom hem entusiastiska. Jag skrev en artikel i *Storstaden* på en intervju med Norinder. Det var mot slutet av femtitalet.

I nr 1 1963 av tidskriften Folkskolan skriver dess redaktör folkskollärarinnan Margit Mändl och påpekar hur "färdiga" i konturen sjuåringarna redan är när de kommer för att börja sin skolgång. Det betyder att de gått för länge vind för våg och nu var mindre påverkbara för uppfostran än forna tiders första-klassare. De ha gått för länge "sysslolösa" eller med olämplig sysselsättning.

Fru Mändl anser att hemmen borde ta hand om barnen på ett bättre sätt. Men vi vet ju hur inkompetenta många hem är, inte minst i storstaden. Förvisso kan anmärkas att inte heller alla lärare är pedagogiska snillen, men de skulle ändå ha det lättare om de finge hand om barnen innan dessa är alltför färdigstämplade. Alltså borde både föräldrar och lärare kunna enas om fördelen att låta barnen börja skolan tidigare. Det finns redan undervisning för skolomogna sjuåringar, en trevlig blandning av lek och lärdom. Något sådant kunde det nya skolåret ge sexåringarna.

Allt detta inte för föräldrarnas och lärarnas skull, utan för barnens.

Svårigheten är att få lämpliga undervisare. Det första året borde kunna skötas av förskolelärarinnor, eftersom det minskar lekskolans uppgift att också ta hand om sexåringar. Ofta sker något ganska kuriöst: istället för skolade och någorlunda kompetenta vårdare och övervakare, får barnen ofta helt unga och otränade personer som vakter och närmaste kontakter. För att komma in på ett seminarium skall man ha ganska lång s. k. "praktik". Utan någon som helst föregående utbildning.

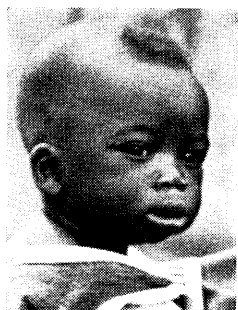
Mina erfarenheter på området är naturligtvis sporadiska och tillfälliga. Så minns jag t. ex. ett besök på ett daghem där småbarn lekte på en mycket trång lekplats ute, och två unga biträden satt på en bänk i närheten och pratade med varandra. En liten pojke var särdeles aggressiv mot sina kamrater, som också var rädda för honom. De hade intet skydd hos de vaktande. Inte den minsta hjälp till ordnad lek. Det var en obehaglig upplevelse.

Det är ont om utbildat folk — men varför? Inte alls för att det saknas villiga aspiranter. Jag har flera gånger försökt hjälpa unga kvinnor att komma in vid seminarier och skolor som utbildar pedagoger av olika grader. Kompakt fullsatt. De unga barnkära damerna har sökt sig till annat håll, mest kontorsarbete, där finns alltid utbildningsmöjligheter — och kravet på betyg i ovidkommande ämnen är inte så strängt. En av dessa sökande kom inte i fråga, därför att hon inte hade betyg i sång. Hon var inte omusikalisk, direkt, men mycket konstnärlig och barnkär. Hon blev kontorist.

Slutsats: det finns för få utbildningsmöjligheter i det pedagogiska facket — och enligt min tro är utbildningstiden för lång. Det kunde gå fortare att få fram småbarnslärarinnor än grundskolelärare. För praktikanter borde en kort kurs i barnavård ges — innan de börjar praktisera på egen hand. Kursen kan ju läggas i grundskolans nionde och sista klass. Den är kanske redan planerad — en barnavårdskurs för alla.

Ett diskussionsämne föreslår jag alltså: hur vore det med ett skolar för sexåringar?

Gunhild Tegen

ska vi adoptera färgade barn?

F. d. fosterbarnsinspektören och direktören vid Allmänna Barnhuset i Stockholm, Ragnhild Berglind har sänt oss följande inlägg i den debatt som inleddes i förra numret av doktor Ruth W. Ettlinger.

De synpunkter doktor Ettlinger framfört i sin artikel kan man helt instämma i — också frågorna och ovissheten.

Vi vet inte vad en i större utsträckning genomförd adoption av utländska barn skulle medföra för problem för adoptivföräldrarna och framför allt för *barnen*. Och det är ju dessa som skulle hjälpas. Erfarenheten visar att en del makar som söker adoptivbarn äro fyllda av en romantisk dröm om det önskade barnet: en levande docka som man får kela med, klä vackert, visa upp för sina vänner och som självklart skall utvecklas väl och bli sina adoptivföräldrar till glädje och heder. När verkligheten sedan med åren inte motsvarar drömbilden blir besvikelsen ofta stor och ångern över att man tog sig an barnet ligger lätt på lur. De kloka och osjälviska adoptivföräldrarna klarar kanske upp situationen utan svårare påföljder för barnet, men inte alltid går det bra. Man lägger därför numera i de flesta fall ned mycken omsorg på att för-

bereda adoption och söker därvid också penetrera de presumtiva adoptivföräldrarnas verkliga skäl för att de önskar ett barn, deras förmåga att acceptera barnet som det är, att ej ställa för stora krav på barnet o. s. v. Själv har jag varit angelägen att, när det låter sig göra, försöka anpassa de båda parternas temperament och utseende för varandra, att t. ex. ej placera ett kraftigt, ljuslätt, sävligt barn hos mörka, småväxta, livliga människor. Sådant gör det lättare för barnet att smälta in i miljön. Medvetandet om att vara adoptivbarn hålles lätt levande hos barnet om främlingar eller andra påminner det om att det inte liknar någon av föräldrarna. Fara att känna sig "utanför" ligger då lätt nära. Det är denna fara som ligger *mycket* nära för det färgade barnet.

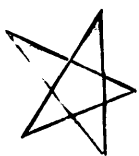
Kanske vet adoptivföräldrarna ingenting om barnets bakgrund — där kan finnas i barnets utrustning eller psyke drag som man står helt främmande för. Där kan finnas ett rasmedvetande som växer sig starkare i den främmande miljön.

Inte alla kamrater på lekplatsen, i skolan, på arbetsplatsen är taktfulla och vänliga. Där finns många anledningar till lidande för den som är "annorlunda". Och den benägenhet, som är så vanlig i puberteten att tro sig oförstådd och längta bort måste ligga närmare för dessa "främmande fåglar".

Jag vågar inte helt avvisa tanken på adoption av barn från u-länderna i enstaka fall, men det bör i så fall vara till personer med ovanlig klarsyn, förmåga att se på lång sikt och kunna bära besvikelser. Helst borde det ske till personer som arbetat i u-länderna och vet något om psyket hos den folkgrupp det gäller.

Vill man hjälpa och hjälpa osjälviskt och utan tanke på att få kompensation genom en liten intagande ny och tacksam familjemedlem tror jag att man *för närvarande* gör klokare i att ta ett fadderbarn. Jag tror att såväl "Rädda barnen" som "Lutherhjälpen" förmedlar sådan hjälp. Man får då ett bestämt barn som man underhåller och kan följa. Och barnet behöver ej brytas ut ur sitt sammanhang till en tillvaro, varom man ännu inte bestämt vågar säga att den kan bereda det barn eller de barn vi avser att hjälpa de bästa och lyckligaste utvecklingsmöjligheterna.

Ragnhild Berglind.

våren är här

modereportage: Birgit Öhrn

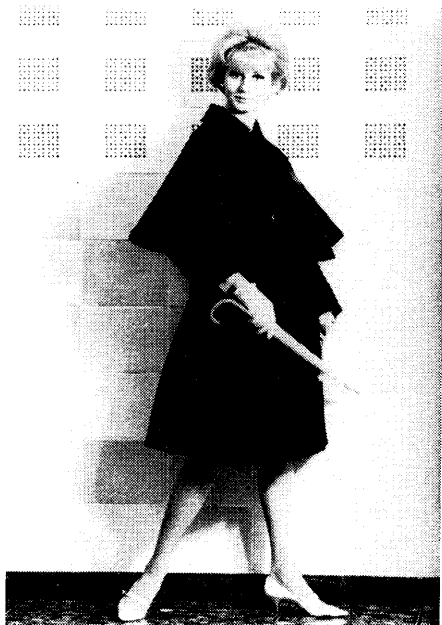

Våren är en nyckfull fröken. Här har almanackan och modeskaparna stämt träff med henne, men tror någon hon passar tiden! Vi suckar resignerat och klafsar vidare i vinterstövlar och kalasbyx och så, just när vi lyckats glömma förväntningarna, är hon där, odygdigt busvisslande som staren åt vår murriga vinterstass.

När man är mycket ung inviger man den splittrerna vårdräkten på valborg och första maj, tappert förnekande vårvindens bisterhet. Småningom lär man sig besegra fåfängan men hoppas ändå. På ljumma, ljusa vårkvällar, på en kappa, lätt och mjuk, på en dräkt som låter ens kvinnlighet blomma...

Man sneglar på vårmodet i bilder och i butiksfönster, vad säger det i år? Men modet talar många språk, det ljuvt poetiska, det låmält vårdade, ibland och för skojs skull den fränaste slang. Bilderna härintill ger en aning om mångfalden, och ändå rör det sig mest om kappor.

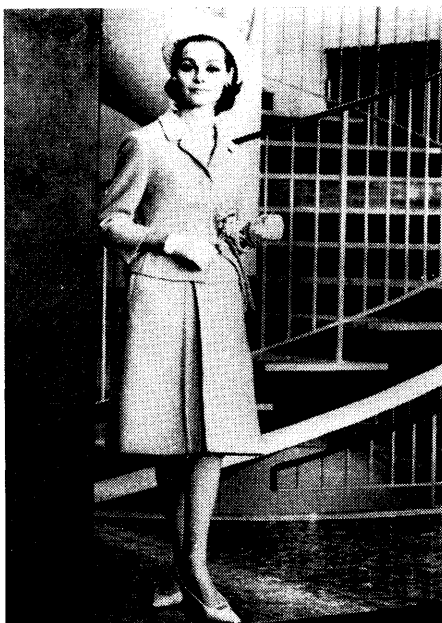
En ny kappa är en viktig investering, den måste överleva flera modeväxlingar. Och dessutom, kappan är det plagg som skapar det första, och viktigaste intrycket av personen och som rymmer de flesta möjligheterna till trolleri med figuren. Kort blir längre, tjock blir smalare i rätt kappa. Och den förnuftigaste allvädersrock kan kokettera med en pigg färg eller en kul detalj. Lite koketteri behöver vi alla, hur sakligt förnuftigt vi än klär oss. Den lilla våraningen är just vad som behövs för att vi skall våga; den klädsamma ljusa färgen som gör oss gladare, snällare och därmed också vackrare.

En regn- och ruskkappa med gott humör är den raglanskurna modellen i sotpoplin med avknäppbar pellerin, fodrad liksom kappan med poplin i matschande färg, exempelvis klarblått mot sotblått, orange mot koppar eller olika toner av brons, grått eller grönt. C:a 264:—.

Den Givenchyinspirerade jackan i 9/10-delslängd är sydd i lackbomull, ett "fräckt" och tåligt material med skinnliknande impregnering. Skärningen är bekvämt nonchalant och färgerna många och roliga, t. ex. oliv, ponny, kornblått eller klarrött. C:a 188:—.

Enkel och mycket feminin dräkt med mjukt skuren jacka och byxveckskjol. Den kan bäras med eller utan skärp, med strikta accessoarer eller koketta som på bilden. Tyget är en shetland-flamé med diskret men livlig struktur, 80 % ull, 20 % rayon i färger som blekgult, alabaster, aprikos eller melon. C:a 289:—.

Elegant och figursmickrande är den utsvängda kappan i grå eller bruntonande diagonal. Den höga knäppningen är markerat feminin liksom kjolvidden, som utgår från djupa motveck i sidsömmarna. C:a 338:—.

Chanelrocken, både ungdomlig och sober, är snäll mot figuren. Gullknapp och påstickade ficklock är värddade men uppiggande detaljer. Tyget mjukaste shetland i pastellfärger, vitt, marin och svart. C:a 251:— (Bilden längst t. v.)

Samtliga modeller ur Hettemarks vårkollektion.

visdomsåldern

Här följer det avslutande avsnittet i rektor Honorine Hermelin-Grönbechs radioföreläsning om Visdomsåldern.

Men det är ännu långt till visdomsåldern. Två stora övningstider består liksom ännu. Först skoltiden, låt oss säga mellan 7–14 år. En härlig övningstid, när man vill räkna alnvis med tal — långt mer än en lärare mäktar rätta — och slå i sig namn och fakta, alla bilmärken, alla avstånd — långt mer än en vuxen hjärna kan rymma. Men sagans kraft dör aldrig. Kan någon berätta en händelse eller ett skeende med sagans bildkraft, så sitter vi alla — unga och gamla — orörliga och hör på. I parentes sagt: Det är förvisso endast den lärare, som kan berätta *sagorna* om livet på jorden — vi må kalla "ämnet" historia eller geografi eller fysik, matematik eller naturlära — som kan bringa något av detta att sjunka och slå rot, så att det inte dör utan växer. — Men en frisk och oförskräckt övningstid är oss given i denna första skoltid.

Så kommer den andra chocken, ungdomens brytningstid — den andra trotsåldern; djupare, svårare, mycket långvarigare än den första. Hur oerhörd är den inte — det kan aldrig fångas i ord. Närmast kommer den ju med trötthet och med leda vid allt det gamla vanliga — familjen, skolan t. o. m. syskon och skolkamrater. Under ligger en skygg fråga: *vad ska det bli av mitt liv?* en fråga som ett barn aldrig kan ställa — det barn man var igår! — men inte längre är i dag.

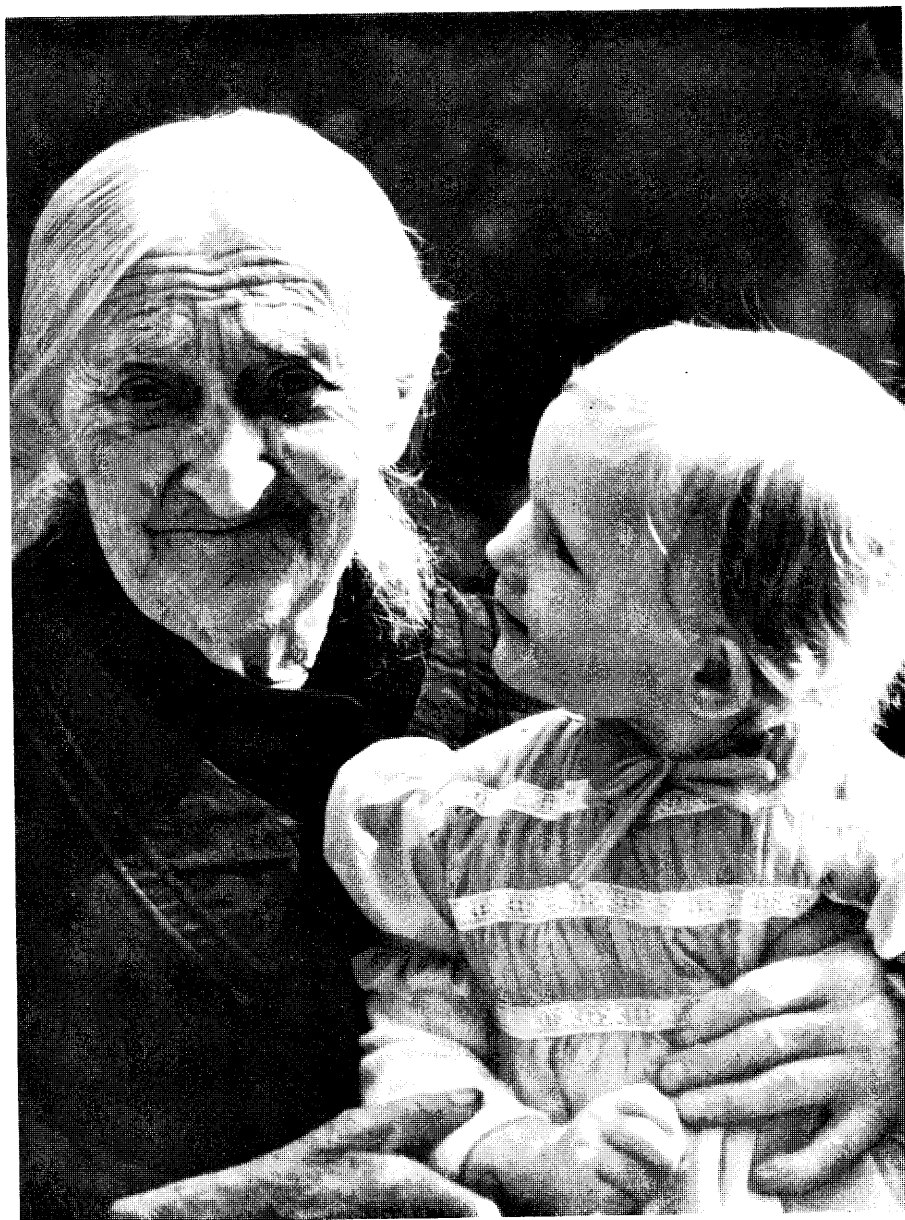
I dag vet man — fast man tänker det visst inte i klara tankar — att mitt liv här i världen är ett engångsunder, som aldrig kommer igen. Men svaret på den skygga frågan blir nog ofta — och länge: Det blir aldrig något av mig — jag kan nog inte.

Men *under* ligger den bubblande skaparkraften, som håller på att få organ för att möta och förmåla sig med livets stora möjligheter, stora rikedomar: möten med människor — möten med naturen — möten med konsten i en eller många former — och sist men inte minst: möten med ett arbete, i vilket jag kan dyka ned så att jag varken räknar tider eller stunder. Man vet också — behöver

sitta här i skolan, som bara letar efter vad jag *inte* kan och ger mig betyg där — efter — och på betygen skall bero vad jag får bli — inte vad jag *kan* och *vill* bli!

Det är nog inte omotiverat att — som romarna — räkna ungdomsåldern ända upp mot 30 år. Så länge räcker tydligen den hårda brottningen mellan allt jag *kunde bli* och detta att bli instuvad i en mer eller mindre trång yrkesplats — där "man skall sitta hela livet!" Låt oss unna alla ungdomar att vid sidan av sin yrkesträning få bli goda amatörer på något eller några områden, oss alla till glädje och inte minst till glädje för sig själva under hela livet, och särskilt i Visdomsåldern.

Men så är man ju inne i "medelåldern" — ett verkligt tråkigt namn på en fin tid. Som om den bara väntade på ålderdomen! Låt oss hellre säga "mognadsåldern", så där mellan 28 och 45–50 år. Dess stora gåva är ju att tålmodigt

har kvinnoförbunden en uppgift?

Det har uppstått en debatt om främst de partipolitiska kvinnoförbundens berättigande. Svenska Kvinnors Vänsterförbund är inget partipolitiskt kvinnoförbund och kan därför utan att vara part i målet delta i debatten.

I Stockholms-Tidningen (19/3) har Carin Beckius velat lägga skulden till den långsamma utvecklingen mot kvinnornas jämlikhet delvis på kvinnornas egna politiska organisationer. Andemeningen är den att särorganisationen skulle konservera bristen på jämlikhet.

I Aftonbladet (20/3) har man på ledarplats (Samuelsson?) skyndat sig att instämma med fru Beckius och talar där om den benägenhet till tvåfaldig snedvridning som kvinnoorganisationen ger upphov till när det gäller behandlingen av kvinnorna och kvinnoproblemen. Detta orsakat av att det för kvinnoorganisationen blir en prestigesak att i olika sammanhang — vid kandidatnomineringar — "alltid få med en kvinna" och att "liksom lägga vantarna på vad man kallade kvinnofrågor". Underförstått: därmed hindrande de politiska partierna att ta verkliga krafttag för kvinnornas jämlikhet.

Vi förnekar inte psykologins roll i det här sammanhanget och dess tillämpning kan vara bättre eller sämre. Men att göra detta till ett psykologiskt problem är att fly från kärnfrågan. Det sociala system, under vilket vi lever i vårt land och i varje del av världen där samma sociala system råder, förvägrar kvinnorna en likaberättigad ställning med männen. Vi skulle vara mycket intresserade av att få en djupgående diskussion på den här punkten.

Ska man diskutera kvinnoförbunden tycker vi att man bör utgå ifrån vad de gör. Vi blundar inte för de partipolitiska kvinnoförbundens dilemma att

å ena sidan företräda de intressen som kvinnorna medlemmarna har och å andra sidan få dessa intressen och krav att passa in i det partipolitiska mönstret. Mer än en gång har vi fått bevittna hur man låtit de verkliga kvinnointressena ryka för snäva partiintressen. Men till och med konservativa kvinnor tvingas i kampen för jämlikhet — som ingalunda är avslutad — av och till inta ståndpunkter som står i strid med partiintresset och partiets politik. I detta stycke kan de partipolitiska kvinnoförbunden bli obekväma för sina respektive partier. Vi vet exempelvis att det socialdemokratiska kvinnoförbundet är mycket obekvämt för vissa riktningar inom socialdemokratien när det gäller atomvapnen. Säkert hälsar Siegbahn och hans likasinnade en debatt av det här slaget — om kvinnoorganisationens vara eller icke vara — med tillfredsställelse inför det avgörande som står vid SAP-kongressen nästa år. Det kan alltid bidra till att avleda något av kvinnoklubbisternas aktivitet från atomvapenfrågan om de samtidigt tvingas inrikta sig på ett försvar för den egna organisationens existensberättigande.

Carin Beckius skriver i ST: "Från barnsben får de unga inrikta sig på att leka tillsammans, att arbeta ihop, att fatta beslut gemensamt. Och så, när flickan blir kvinna — och är överårig för ungdomsarbete — får hon plötsligt reda på att allt det hon lärt sig om lika rättigheter och skyldigheter, om samarbete mellan man och kvinna, inte gäller längre. Budet lyder: Din plats är i en kvinnoorganisation! Det är där du skall göra din insats!"

Har denna unga kvinna erfarenhetsmässigt kommit fram till ovanstående, är hon att lyckönska. Men vad har hon mött hittills? Tradition och fördomar

sådana de kommer till uttryck redan i de små barnens lekar, i skolan och inför yrkesvalet, i arbetet där hon får sämre lön än sin manliga kamrat och där hennes möjligheter att avancera ständigt stoppas av mer eller mindre osynliga hinder.

Förändringar har skett och sker — men traditioner, vanor, ekonomiska intressen etc — står hindrande i vägen för den praktiska tillämpningen av den jämlikhet kvinnorna tillkämpat sig. Det kan ingen förneka. Det finns en kvinnofråga i dagens Sverige och det gäller uppnåendet av kvinnans *fullständiga jämlikhet* i fråga om utbildning, arbete, befordran och löner och inflytande i det politiska och sociala livet.

Det är mot bakgrunden av detta man måste bedöma huruvida kvinnoorganisationerna alltså kan spela en roll. Det är riktigt att kvinnofrågan inte bara är en fråga som angår kvinnorna, utan hela folket. Och i kampen för sina rättmätiga krav har kvinnorna aldrig stått ensamma, framförallt arbetarrörelsens partier har gått i spetsen.

Alltså spelar kvinnoorganisationen, med sin speciella karaktär och sina särskilda arbetsmetoder en avgörande roll när det gäller att aktivisera kvinnor som ännu inte hunnit bli medvetna om sina egna möjligheter att påverka utvecklingen. Kvinnoorganisationen är således ett ytterst viktigt komplement i den sociala kampen. Varje kvinnoförbund måste i sitt praktiska arbete bevisa sitt existensberättigande. SKV har gjort det och kommer att göra det också i fortsättningen. *Birgit Jansson*

och uthålligt göra det arbete som är mitt, brukande mina händer och min hjärna och min skaparkraft — med ett ord: min yrkesskicklighet, såsom en bland de tusende andra. Skaparkraften finns nog med, det märker jag bäst på de dagar och stunder när den sviker. Annars gör den undret, att göra *varje morgon ny*. Den lyser fram i den kanske omedvetna lusten att få gripa sig an med det som man verkligen kan.

Men så kommer en tid — det är inte jag, utan den märkvärdige gamle *Goethe*, som kallat den för *den nya ung-*

domstiden — så där upp emot 50-årsåldern. Det börjar med misströstan, liksom i den första ungdomen. Då tänkte man: det blir nog aldrig något av mig. Nu tänker man: det blev aldrig något, inte vad jag tänkt. — Och det blir kanske några tunga år — i arbetet, i mänskliga sammanhang — skilsmässor — i olika bemärkelser. Men man kommer ut — kanske för att göra sitt gamla arbete på ett nytt sätt, kanske att bryta upp till något helt annorlunda, som man har mognat till. Och nu kommer jag med *Goethe* igen. Tänk han säger:

Ge akt på de unga som har *mycket lekar* för sig, som låter sin fantasi spela och handla i ungdomsåren — *de* duger, när de kommer i den *nya ungdomstiden* i *50-årsåldern*, då duger de att förändra världen på något sätt!

Och så leder denna nya ungdomsålder ganska omärkligt in i visdomsåldern. Vad betyder det? Ja, det betyder ju att Liszt börjar komponera kyrkomusik, som han glömt bort i snart 50 år — och den där ämbetsmannen i Wien börjar klättra i Alperna igen — och det

Forts. å sid. 18

vi köper inga syd- afrikanska varor!

Konstnären Erik Prytz har illustrerat det vykort, som säljes till förmån för bojkottaktionen.

I mer än en månad har nu ungdomens landsomfattande aktion mot den sydafrikanska apartheidpolitiken pågått. Och den ska fortsätta, den kommer inte att avblåsas förrän den gett åsyftad verkan. Detta bestämda besked gavs vid en informationskonferens som Sveriges Ungdomsorganisationers Landsråd inbjudit kvinnoförbunden till. Syftet med konferensen var att få kvinnoorganisationerna att aktivt medverka i bojkottaktionen.

★ Kvinnorna har en nyckelposition

Margareta Järnåker från SMU redogjorde för bakgrunden till aktionen, som omfattar tre olika avsnitt: *Varubojkotten* – informationsverksamheten om apartheidpolitiken i Sydafrika – insamlingen till rasförtryckets offer.

Då det är husmödrarna som gör uppköpen och i hög grad påverkar hela familjens inköp, har kvinnorna här en nyckelposition därför borde kvinnoorganisationerna kunna spela en stor roll i den pågående varubojkotten.

Landsrådet har sammanställt en lista över aktuella varor som bojkottas. Vi publicerar den i en särskild ruta på nästa sida och uppmanar våra läsare att på allt sätt sprida kännedom om vad det är för slags varor man inte ska köpa.

En del affärsmän har följt ungdomarnas rekommendation och satt upp de skyltar på vilka det står "*Vi säljer inte syd-afrikanska varor!*" Heder åt sådana affärsmän!

För att sprida ökad upplysning om verkligheten i dagens Sydafrika uppmanar Landsrådet organisationerna att genomföra möten med tal och film för att skapa större förståelse för hela aktionen. Alla medel som insamlas går oavkortat till Christian Action i London, som förmedlar hjälpen till behövande i Sydafrika.

★ Vit i skinnet men "svart" i själen

Fru Signe Höjer, själv varm afrikavän sedan många år, deltog i konferensen och talade om kvinnornas självklara ansvar i bojkottaktionen. Det är inte bara det att det är kvinnorna som gör inköpen utan här gäller det att värna om de mänskliga rättigheterna och även där intar kvinnorna en nyckelposition.

– När man har varit i Afrika förblir man visserligen vit i skinnet, men "svart" i sin själ, dvs man känner sig som ett med de svarta, yttrade fru Höjer och berättade om en episod från en Allafrikansk kvinnokongress i Accra där hon blivit ombedd säga några ord. Samma dag hade hon fått brev från sonen här hemma, som berättade om den bojkottaktion som LO hade utlyst. Detta berättade hon vidare för kongressen och det var som "om taket ville lyfta sig". "Är det verkligen möjligt? – Känner ni så för oss, ni som bor så långt upp i norr?" Allt annat förbleknade inför beviset om solidaritet och broderskap.

★ SKV har aldrig upphört med bojkotten

Från Svenska Kvinnors Vänsterförbund deltog Birgit Jansson i konferensen och framhöll att SKV:s medlemmar egentligen aldrig upphört med bojkotten av sydafrikanska varor. Och nu är förbundets medlemmar på olika håll i landet mycket aktiva och propagerar bland husmödrarna mot de sydafrikanska varorna.

I Skaraborgs distrikt har SKV beslutat förse medlemmarna med en tryckt lapp, på vilken det endast står SYDAFRIKA. Den placeras i snabbköpens hyllor var helst man finner en vara som är under bojkott. En enkel men effektiv metod för att vägleda andra kunder och rikta affärsinnehavarens uppmärksamhet på saken. Det behövs en ständig vaksamhet från husmödrarnas sida för att varubojkotten ska bli effektiv.

Det kostar så litet att säga: *Nej tack, jag köper inga syd-afrikanska varor.* Men det betyder så mycket i fråga om moraliskt stöd för alla dem som för en hård strid för de mest elementära av livets rättigheter.

"Verwoerd begår mord på Afrikas jord" – på treårsdagen av massakern i Sharpeville demonstrerade ungdomar utanför Sydafrikanska legationen i Stockholm med denna banderoll.

Luthuli manar

Apartheids och rasdiskrimineringens omänsklighet, som den praktiseras av Sydafrikanska regeringen har sedan länge upphört att bara vara en inre angelägenhet för folket i Syd-Afrika. Det är en stående maning till den civiliserade människans samvete. Den kris som olycksbådande hänger över Afrika och är resultatet av denna politik, ropar högt inte bara efter protester utan efter handling, självupoffring och försakelser för rättvisans sak av unga och gamla i alla delar av världen, som alltjämt känner avsky för orättvisa och förtryck. Bojkotten av Sydafrikanska varor organiserad av Sveriges ungdom är inte bara ett uttryck för humaniteten hos det svenska folket utan ett effektivt bistånd i vår rättmätiga kamp för frihet i vårt fädernesland. Vi tackar Sveriges ungdom och folk för deras initiativ och vi kallar alla våra vänner över hela världen att förena sig i en samlad aktion emot den vita övermakten i Syd-Afrika. Tiden är emot oss alla. Låt oss handla innan det är för sent.

köp inte

Citrusfrukter

apelsiner med beteckningen Cap-apelsiner OUTSPAN (april–nov.)

Sydfrukter

Cap – vindruvor – huvudsakligen blå
Plommon

Päron

Äpplen

Fikon

Persikor – ingen beteckning

Aprikoser

Jordnötter

Cap – meloner

Konserver

Koo-marmelad

Jax-marmelad

Valor-marmelad

Aprikoser

Vin och sprit enl. Systembolagets lista sortiment D

Cognac

Kap Brandy

Starka viner

Cap Constantia

Lätta viner – röda

Chateau Libertas

Vlakkenberg – imp. på butelj

Roodeberg

Lätta viner – vita

Witzenberg – härtappat

La Gratitude – imp. på butelj

Rewi Alley

mannen från Nya Zeeland som ägnade sitt liv åt Kina

Översättning i sammandrag ur
"De lever för freden" av
författarinnan Myriam Orr.

Rewi Alley är en av de få människor, som aldrig talar om sig själv, men han utstrålar mänsklig storhet. Han har en väldig gestalt och ett mäktigt huvud. Hans panna kunde ha tjänat som modell åt en av Praxiteles Zeusstatyer. Med sina kraftiga händer bemästrar han de mest olika yrken. Han är smed och snickare, när det behövs brukar jorden och sköter boskap. Han kan väva och bygga maskiner, tjänstgöra som barberare, och laga mat, sköta småbarn och lämna första hjälp vid olycksfall.

Han känner i grund det kinesiska språket med dess olika dialekter och läser Tao Te Kings texter från 600 år före Kristus lika lätt som samtida kinesiska författare. Han har själv skrivit betydande böcker om Kina och översatt kinesiska dikter till engelska.

Till yrket är Rewi ingenjör, men han är samtidigt en framstående lärare och organisatör. Han hör till pionjärerna och är utrustad med en god portion äventyrlust. Och Kina är den ändlösa värld i vilken han sökt utlösning för dessa egenskaper.

Denna diktare som ser ut som en kämpe från antiken, med händer som kan böja järn och skriva dikter, som kan bada och vårda övergivna kinesiska barn och hjälpa dem in på rätt väg härstammar från en puritansk familj i Nya Zeeland. Hans barndom var fri och lycklig. Han växte upp på landet och hans föräldrar älskade honom. Som pojke sprang han barfota på fält och ängar, vallade kor, drack spenvarm mjölk, tämjde ekorrar, klättrade i träd och byggde primitiva maskiner. Men han var duktig i skolan och slukade

alla böcker han kom över. När kriget bröt ut 1918 hade han just fått sitt ingenjörsexamen. Han blev mobiliserad.

Han som älskade livet mötte nu döden. Och inte den död som kommer som en naturlig avslutning på ett liv utan en brutal massdöd. I Afrika, i Sierra Nevada överallt dit han skickades såg han tusentals döda, hörde sårade stöna, såg krigsinvalider, krigsänkor, krigsfaderlösa, krigsskadade utan att finna svar på sin fråga: varför sker då allt detta?

Sen dess avskyr han kriget som något djävulskt och omänskligt.

Efter kriget blev han skeppsingenjör och kom till Hongkong, där han någon tid arbetade som inspektör vid en konstgödningsfabrik. Där väcktes hans begär att lära känna Kina. I januari 1924 landade han i Shanghai, vad storleken beträffar den tredje eller fjärde av jordens städer. Vad han där såg upprörde honom i hans innersta. Största delen av staden bestod av fattigkvarter. Hela familjer var sammanträngda i ett enda mörkt och illaluktande rum, utan ljus och luft, där vägglöss frodades, råttor och möss sprang omkring i frihet och i förtid åldrade mödrar från dag till dag inte visste hur de skulle få mat till familjen.

Tusentals människor bodde i halm-täckta skjul. Ännu i dag finns det fattigkvarter i Shanghai och den som skriver detta har sett dem. Under regntiden står vattnet halvmeterhögt i dessa oländiga bostäder, utan källare och tröskel. I glödande sommarheta erbjuder de inget skydd mot moskiter och en brännande sol. Kinesiska vänner, som visade mig allt vad jag önskade se, sa-

de med allvarlig tillförsikt: "Dessa fattigkvarter är ett arv sen kolonialismen. Kom tillbaka om fem år, då skall varje kines ha ett människovärdigt hem. Det är en av våra angelägnaste uppgifter. Men det är inte möjligt att på tio år bota vad som försummats i hundratals.

Rewi såg välvärdade och lyxiga klubbar och villor för fabriksägare, högre tjänstemän och affärsmän, som bedrev affärer av alla slag från opiumimport till handel med unga flickor. Han såg det vita stängslet kring den s. k. koncessionen, de områden som den kejserliga kinesiska regeringen avträtt till utlänningarna. Dessa koncessioner tillhörde inte längre Kina och stod inte under kinesisk lag. De var exterritorialt område som ambassaderna. Koncessionerna omgavs av murar och häckar och bevakades av internationell polis. Rewi Alley stod länge och betraktade anslaget vid ingången till koncessionens stora park: Där stod: *Kineser och hundar äger ej tillträde.*

Han anställdes av Shanghais stadsfullmäktige som fabriksinspektör och arbetade som sådan 1926–1937. Vad han såg i Shanghais fabriker blev avgörande för hans liv och utveckling. Vi låter honom själv berätta:

"Silkesspinnerierna i Shanghai hörde till de fasans platser jag skulle inspektera och bilden av dem är djupt och plågsamt inpräntad i mitt medvetande. Där stod dagligen långa rader av barn, många inte äldre än åtta, nio år, i timmar lutade över kar med kokande vatten, där kokongerna skulle beredas för spinnmaskinerna. De flesta hade små svullna röda fingrar och inflammerade ögon, många grät jämmerligt, därför att

förmannen slagit dem, när han gick sina ronder svängde en tjock metalltråd, som tjänade som piska. Angan stod så tjock i salarna, att jag inte kunde uthärda där längre än några minuter. Vi hade anhållit om en modern luftbefeuktningsskåp, men det ville direktionen inte höra talas om.

Import av råmaterial och export av färdiga artiklar erbjöd inga svårigheter. Följden var att man satte upp småindustrier i gårdshusen, som var inrättade till bostäder. I enfamiljshus kunde man pressa in ett hundratal barn, som förfärdigade billiga ficklampor, att säljas i utlandet för 5 och 10 pence. Barnens avlön var en spottstyver.

I ångande sommarheta, medan utlänningarna och deras gelikar sjönk ner i vilstolar på skuggiga gräsmattor och läskade sig med kalla drycker, slavade dessa barn från morgon till kväll i de fullpackade rummen. Deras uttröttade små ansikten var i farlig närhet till oskyddade gasläggor, benen uppsvullna av beri beri och de svettiga kropparna

täckta av väggglösbett. Deras hjärtan skulle inte förmå arbeta länge till.

Till följd av hungersnöd, översvämning och borgarkrig skulle emellertid snart nya barnskaror komma till staden och av gangster och dagdrivare — och sådana fanns det många — "uppköpas" för småindustriernas räkning.

En av de värsta ställena hette Tien Kai Ziang. Ledarna för detta företag fick föräldralösa barn levererade som arbetskraft från barnhusen. Där tillverkades metallskruvar för elektriska glödlampor. Om natten sov barnen bredvid sina maskiner. Om dagen arbetade de upp till fjorton timmar. Det fanns en beväpnad vakt för att hindra dem att springa därifrån. Nästan alla hade fått kroppsskador, då maskinerna saknade skydd. Jag fann att av 64 barn hade 30 fått ett finger eller en fingerled avsliten. Hade ett barn åsamkats mer än två amputationer, kastades det ut och fick då tillsammans med andra stackare söka sin föda i avfallshögarna och bespisningarnas sophinkar.

Många dog av utmattning i de eländigt ventilerade fabriksrummen. Eller de kunde inte längre hålla sig uppe och drogs in i en maskin. De döda kropparna släpade man ut nattetid och kastade på en avfallshög. Men vanligen var det lätt att förutse, vilka som snart skulle dö, och dessa skickades hem till sina familjer, som då fick begrava dem. Dit hörde de barn som arbetade med batterier och som alla fick blyförgiftning, beriberifallen i sista stadiet, de tuberkulösa och de svårt stympade.

Det fanns inga dusch- eller tvättmöjligheter för att spola bort damm och svett, men stinkande avträden, svarta sängplatser, blödande tandkött, ögon angripna av trachom, motbjudande föda, överhängande fara för olycksfall, oskyddade maskiner — det var den lön arbetet fick.

Shanghai var en värld för sig, en stad med okända och oräknliga tragedier, ett Shanghai, där allt kunde fås av den som hade pengar — ett heligt ord härskade — och detta ord var **Profit.**

Övers. S. F.

Sedan sist har bl. a. en handelspolitisk debatt stått på dagordningen i riksdagen. Bl. a. framkom, att Sverige bör utveckla sin handel med *hela* världen, inte minst med u-länderna och de socialistiska länderna. Den senaste tidens stora sovjetryska beställningar till våra svenska varv aktualiserar denna fråga. Regeringen deklarerade också, att man emellertid inte ville vara med om att återkalla sin ansökan om associering till EEC efter sammanbrottet i Bryssel.

Vidare har i en interpellation (k) tagits upp orättvisan emot de kvinnliga statstjänstemännen, som till nära 50 % befinner sig i lönegrader under den manliga bottenlönenivån. Civilminister Lindholm hade av interpellanten tillfrågats bl. a. om han var beredd att ta initiativ till att åstadkomma en ändring. Enligt svaret var han emellertid inte beredd till detta, men hade uppmärksamheten riktad på förhållandet och skylldes ifrån sig på kvinnorna själva, som enligt hans förmenande inte hade intresse av att skaffa sig lång och dyrbar utbildning och därför inte kunde konkurrera med männen om de välbetalda befattningarna! Längre fram i vår kommer en ny likalönsdebatt att äga rum i riksdagen med anledning av väckt motion i frågan.

Bland andra frågor i riksdagen med specialintresse för kvinnorna kan noteras att en 4-partimotion om ökad barn- tandvård bifallits och riksdagen således beslutat, att man i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt översyn av bestämmelserna om barntandvården så att förslag kan föreläggas 1964 års riksdag om statsbidrag till folktandvården för avgiftsfri barntandvård också under det kalenderår barnet fyller 16 år.

Frågan om karensdagarnas slopande vid sjukdom och olycksfall — ett problem som inverkar avsevärt på hushållspengarna — har också behandlats, men denna motion avslogs däremot, så denna gång blev det ingen rättvisa i detta avseende.

40-timmarsveckan har varit föremål för behandling och beslut har fattats om att låta utreda frågan. Endast högermännen var motståndare till ifrågasvarande motioner och de hävdade bl. a. att en produktionsminskning skulle bli resultatet om vi förkortade arbetstiden. Mot detta kan framhållas att man f. n. inte utnyttjar den arbetskraft som finns i landet. Jag syftar då på alla de kvinnor, som inte kan erhålla förvärvsarbete på grund av att de är bundna vid hemorten och att näringslivet där inte är differentierat.

Så har propositionen kommit betr. ökat statligt stöd till barnstugeverksamheten liksom propositionen om 4-veckorssemestern. Mycket mer skulle finnas att notera men vi får återkomma. Då har väl också frågan om barnbidragen hunnit behandlas liksom de ställda problemen i interpellation resp. enkel fråga om "tvättmedelsköttet".

Gunneli

Östersjöveckan
14 dagar i juli
vid TDR:s kust
Endast 285:- kr

Prospekt och
upplysningar
Tel. 21 39 05 - 10 46 04

ÖSTERSJÖVECKAN
Fack, Stockholm 6

Namn

Adress

Postadress

TV - Radio - Transistor

— alltid ett fynd hos

International
teve

Blekingegatan 6 — Tel. 40 96 11

bröd

en berättelse från Granada och hela världen

av Martin Andersen Nexö

DET HADE VARIT dag länge i andra trakter, men i Granada stiger solen upp sent — det är berg i vägen. Sent omsider kom den kikande över Sierra Nevadas tinnar och »la granadina» vaknade och sträckte på sig, kröp ur den höga sängen och ner på en stol, därifrån ner på golvet, och tog itu med att sätta upp sina lockar och strö vetemjöl i ansiktet. Och innan staden hunnit börja där den slutade i går, var skuggorna redan borta.

Då de gapande madammerna och de nymornade töserna kom drivande till marknadsplatsen med sina tygpåsar, för att göra inköp **för hela dagen**, hade bönderna redan varit där med sina åsnor och lämnat Vegans frukter till grönsaksmånglerskorna och kött till slaktarna. Och bläckfiskar, små hajar, tångloppor (som gäller för råkor), musslor och annan »havsfrukt» har kommit med morgontåget från Málaga. Där morgonsolen föll in mellan bodarnas stolpar, belyste den glittrande fjäll och musselskal, strålade på pyramider av gula och gröna meloner, purpurfärgade tomater, granatäpplen och spansk pepparfrukt, på gyllene apelsiner och bleka citroner. Och på druvor! Några klara som alabaster, andra mörkt glänsande som en naken neger.

Det var i mitten av januari med nattfrost, och folket frös. Säljarna var däsiga, de få köparna gick slöa omkring och frågade efter nyheter. Solen hade inte gått folk i kroppen än. En enda senorita svävade i blå mantilj över det stora torget med sin påpassliga moder eller amma i hälarna; fattiga kvinnor låg på knä längs gatan och blåste eld i fyrfaten.

Men solen steg och snart blev det trängsel på marknadstorget, och rop fyllde luften — livet var där. Säljarna skrek, köparna ackorderade; man

knuffades och trängdes, ropade över huvudena på varandra och fick svar igen.

Två kvinnor träffade varandra i strömmen och kysstes på andalusiskt maner. »Jesus Maria!» skrek en fiskmånglare. »Kan inte jag få en också?»

»Jo, om du kan säga hur gammal din fisk är!» skrek en av kvinnorna till honom.

»Caramba! den är inte så gammal som du, ditt fula fruntimmer!»

»Gå bort med dig, ditt karlkräk, och låt begrava din fisk på fattigvårdens bekostnad. Den luktar ju!»

Pojkar sprang barbenta omkring i vimlet och skrek:

»Tjugo lökar för en småshilling!»

»Tre citroner för en stor!» skrek grönsakskåringen.

Sol och blå himmel och en rikedom av frukter, friska, saftiga, färgrika. Och ett kaos av trasiga varelser, som trängs och fäktar som svultna hundar en hel dag för att förtjäna tio öre till ett bröd. Livets olyckliga älskare; de klänger sig intill henne, och hon vänder sig ifrån dem som en kokott; de förföljer henne, hon försvinner. De är icke här för att köpa, dessa stackare, de kommer för att se om icke några smulor faller till dem. Och de kommer igen varje dag, gråa av köld, magra av svält, men med samma odödliga glöd i ögat — hoppet. Och hoppet bedrager.

Vid ingången till marknadsplatsen står en tiggare och räcker fram några usla citroner. Och han drar en välklädd dam i kjolen.

»Ah, köp dem, var så snäll!» säger han bedjande. »Så får jag till bröd. Jag är så hungrig.»

»Ni behöver inte dra mig i kjolen», säger hon. »Jag skall nog köpa vad jag behöver!» Hon samlar ihop kjolen och går förnärmad sin väg.

VID ÄNDAN av fiskboden, bredvid bläckfiskhandlaren, stod en man med två stora korgar bröd. Han hade lagt några bröd lockande i ordning på trottoaren och såg glad ut. Med korta pauser tog han två bröd, rusade in i mängden och skrek med bröden över huvudet som en segerfana:

»Bröd! Två småskilling för ett stort bröd! Vem vill köpa bröd! Vem vill...»

»... köpa band!» högg bandförsäljerskan in uppfån från gatan. »Femton meter band för en spottstyver! Hej, jäntor!» skrek hon till två gamla gummor. »Bind era fästmän till er med kulörta band! Band är bra!»

»Bröd är bättre! De fattigas välsignelse. Två småskilling för ett stort bröd!»

En kvinna kom glidande med strömmen uppe mellan bodarna och strök förbi brödhandlaren. Han vinkade med bröden och skrek:

»Hallå, senora Beppa! Maestra!»

Hon gick bort till honom.

»Vad du ser glad ut i dag, don Rafael! Har du vunnit på lotteri?»

»Ja, snart!» Och han pekade glatt på brödkorgarna.

»Det var oväntat att träffa dig här. Och hustrun? — Och barnen? Hur mår de?»

»De kommer att må ännu bättre när jag sålt det här!» Och han pekade åter på brödkorgarna.

Senora Beppa korsade sig, och brödhandlaren gjorde likaså. De tänkte detsamma, men man kunde se att hon inte kände till några bekymmer. Hon hade en medlidsam kvinnas välbehag, men han var skinn torr. Det var emellertid en annan känsla, lika stark och ursprunglig som medlidandet — och lika allmänmänsklig — som behärskade henne denna stund; och han måste förklara:

»Jag säljer inte för någon bagare. Det är mitt eget bröd — på sätt och vis.»

»Pantkontoret?» inflikade senora Beppa nyfiket.

Han nickade.

»Det satt hårt åt att komma så långt, men nu är en ju förbi det värsta. I dag skall det avgöras!»

Han skrattade förhoppningsfullt ut i luften.

»Om Gud vill», sade Beppa, men hon sade det helt och hållet tanklöst; det var blott ett sådant talesätt som allmogen har.

Hon tog ett bröd och gav honom slanten.

»Kvinnor är goda människor, en känner i alla fall inga bättre», sade han smickrande och kastade myntet i en svart kruka.

»Nej, näst efter männen», inföll

Beppa skrattande. »Gud bevare dig», sade hon strax efter och gick.

»Gå med Gud», svarade han och stod snart åter ute på gatan, med bröden i luften, så att alla kunde se dem.

»Bröd! Bröd!» skrek han. »De fattigas välsignelse! Två småskilling för ett stort bröd!»

Hans hustru kom med middagsmat åt honom i en stor lerkruka. Hon räckte honom en tennsked, och han satte sig på kanten av en brödkorg, med lerkrukan mellan knäna, och började äta ihopkokt ris och spansk peppar. Hon satte sig på huk framför honom.

Han tog fram en kniv ur sitt röda skärp, räckte ut handen efter ett bröd och såg frågande på henne. Hon nickade. Han skar brödet mitt itu och gav henne den ena halvan.

»Det är inte alls segt», sade hon.

»Det är sött», sade han, »jag tror vi har funnit det rätta nu.»

»Ojala — Gud give det vore så! Det är onda tider.»

»Inte så onda för den som vill! Vi är förbi det värsta nu.»

»Det är roligt att äta sitt eget bröd — tycker du inte?» frågade hon om en stund.

»Jo — och att till på köpet ha bakat det själv. Det är ju liksom om brödet ger en tröst», tillfogade han med en osäker anstrykning av filosofi.

Och så var han färdig.

»Tack för mat!» sade han till hustrun och strök av kniven mot handen.

»Till Gud, som gett krafter och lycka!» svarade hon.

ATER VAR HAN ute i svärmen och skrek sitt »Bröd! Bröd!» ännu kraftigare än förr.

Det kom två poliskonstaplar bort till dem; den ene tog upp en våg ur fickan.

»Har brödet sin vikt?» frågade han.

Brödhandlaren lämnade plats åt konstapeln, som började väga brödet — värdslost. Men så höll han upp, såg hotande på man och hustru — och vägrade en gång till, pinsamt omsorgsfullt. Det fattades sextio gram. Han fortsatte att väga det ena brödet efter det andra, det såg illa ut. Och brödhandlaren stirrade på honom först oförstående, sedan skräckslagen.

Alla bröden hade undervikt

»Hur många har ni sålt?» frågade konstapeln, med en röst som fick hustrun att gråta.

Brödhandlaren räckte honom penningkrukan med darrande händer; konstapeln räknade innehållet och tömde det i sin ficka. Det sålde brödet kunde man ju inte söka upp, men rättvisan skulle ha sin gång. Han kallade

på en åsnedrivare och bad honom lasta brödkorgarna på sin åsna.

Brödhandlaren stod värnlös, lamslagen, och lät det ske. Han rörde sig inte utan stod framåtlutad och stirrade efter poliskonstapeln, tom och utsläckt i ansiktet. Det såg ut som om hans själ glidit ifrån honom, bort tillsammans med det dyrbara brödet.

»Jesus Maria!» sade de omkringstående och korsade sig. »Gud har rört vid honom och tagit hans förstånd som straff. Kom då till sig själv, don Rafael!»

De ruskade honom. Men han märkte det icke, stirrade blott intetsägande ut i det tomma.

Men så uppfångade han sin hustrus klagan, och långsamt återvände livet i honom. Och han började klaga han också, stilla och gråtblandat liksom hon.

Det ljud som en växelsång, en klagosång som ingen hörde på, därför att den var alltför känd — om brist och svält och hopp. Herre Gud, det var ju den gamla visan: starka armar har ingen bruk för — allra minst om vintern, och så hade han tiggat, och barnen hade tiggat, och hustrun, naturligtvis. Och det var ingen som hade något emot det — man lät bara bli att ge! Det var allt för många om det. Så hade de svultit ännu en tid, och den konsten gör många efter — ända tills de dör. Men de här två hade således inte velat ligga stilla medan döden gnagde på dem, utan hade fått en idé. Och de hade stampat på sina sista ägodelar och köpt en arroba mjöl. Hela 15 kilo hade de köpt, och smetat ihop en liten

ugn av gamla murstenar. Och de hade eldat med ved, som floden sköljde upp. Men de hade glömt att tänka på det som försvann vid bakningen — eller kanske inte haft råd att tänka på det — och nu kom överheten och tog ifrån dem alltihop. Det var inte mycket att säga om den saken!

Han gjorde ej heller stort nummer av det, han stod blott och grät ut sitt elände för hustrun. Och hon svarade honom med att upprepa hans klagan och tillfoga sin — av fullt hjärta. Det fanns att ta av.

Men plötsligt skrek han så att det hördes över hela marknadsplatsen. Han skakade de knutna händerna i luften, åberopade sin oskuld och fattigdom, erbjöd sig att sälja bröd efter vikt, att ge ersättning åt dem som blivit lurade — han svor att han skulle bränna upp hela staden, om han inte fick igen sitt bröd. Och så stöp han — träffad; hustrun kastade sig ner över honom och klagade högt. Det samlades folk omkring dem.

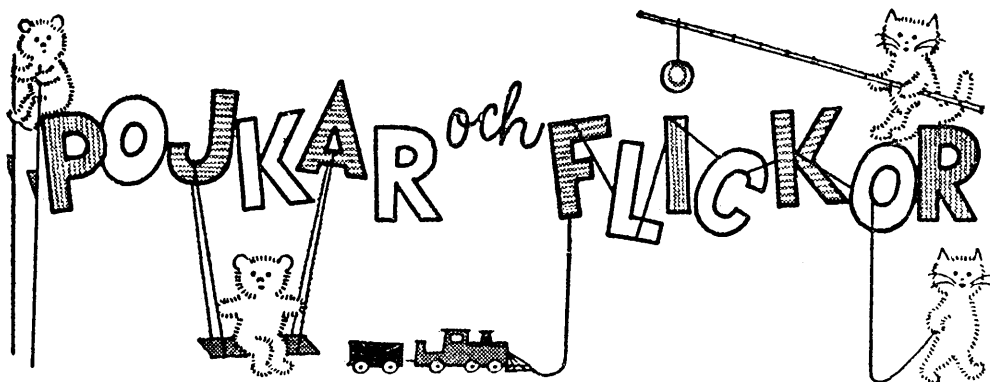
»Vad är det?» frågade man.

»Ah, det är en som försökt sälja bröd med undervikt till de fattiga. Och så har vår Herre petat till honom litet.»

»Han ligger på sina gärningar», skrek en käring, som sålde bröd för en bagare. »Varför skulle han lägga sig i andras göromål?»

Och hon gav sig till att sjunga ut över torget:

»Bröd! Bröd! Två småskillingar för ett stort bröd. De fattigas välsignelse — hä! Fullviktigt bröd!!!»

Pojken som var en buss

Av Harry Iseborg

Ur boken "Alla mina djur", som författaren med vänlig hälsning ställt till vår tidnings och därmed alla våra unga läsares förfogande.

Så här gjorde Janne då han lekte buss. Först stod han vid hållplatsen som var vid telefonstolpen. Där låtsades han att folk steg in i bussen och betalade biljetten. Sedan sa han att det var fullsatt och körde. När bussen svängde ut från hållplatsen vinkade han med höger hand, så att det precis såg ut som då riktningsvisaren vinkar.

Vid enbärsbusken var nästa hållplats. Då ropade han och frågade om nån var avstigande. Men det fanns ingen avstigande. Så bussen körde förbi hållplatsen.

Sedan var det nån som ville av och tryckte på avstigningsknappen. Pojken sa "pip", så som det lilla signalhornet säger när man vill stiga av. Medan bussen körde saktare höll pojken upp en liten papperslapp som var skrivet "Stannar" på. Alla passagerarna kunde då se att bussen tänkte stanna.

Vid stora stubben vinkade pojken med vänster hand. Sedan vinkade han med höger och stannade. Sedan sa pojken "pyyyh" som det gör när man öppnar bussdörrarna. Medan passagerarna steg ur stod pojken och hoppade lite och lekte att motorn gick. Som bussen var rätt gammal och skraltig måste den skaka också. Pojken ruskade på sig och lekte att bussen stod och skakade.

Efter en stund sa lilla signalhornet "pip" och bussen körde vidare. Vid grästenen tutade bussen med stora signalhornet och sa "tuuut". Det var katten som gick i vägen för bussen. När bussen tutade med stora signalhornet blev katten rädd och hoppade upp i ett träd. Där satt han och glodde.

Vid korsvägen var gamla handpumpen polis. Pumpen sträckte handtaget i vädret. Det betydde stopp. Pojken stannade bussen medan *anktåget* körde förbi. Fyra ankor som kom vaggande över vägen var anktåget. Efter anktåget kom ett *hönståg*. Men hönorna hade dåligt vett. De ställde sig att plocka mask.

Då steg pojken ur bussen och låtsades att han var polis. Han tog fram papper och penna och skrev upp hönsen. Sedan sjasade han bort dem och ropade efter dem att det skulle bli böter därför att de stått mitt på gatan och plockat mask.

När det var färdigt drog pojken ned handtaget på pumpen. Det betydde *klart* så att bussen kunde köra.

Hållplatsen nästa gång var stora myrstacken. Här sprang myrorna om varann, så pojken lekte att det var rusningstid. Bussen blev genast fylld av myror som skulle hem från sina arbeten.

— Var god och stig framåt i bussen! ropade pojken så att alla skulle få plats. Bussen fick stå rätt länge vid myrstacken — ja, så länge att pojken fick myror i byxorna.

När pojken märkte att han fått myror i byxorna skrek han att det var fullsatt i bussen. Sedan körde han så fort att bussen tappade ett hjul och måste stanna.

Egentligen var det väl så att pojken måste stanna för att ta av sig byxorna och skaka ut myrorna. Men han låtsades att han bytte hjul på bussen.

När bussen sedan kom till tallen lek-

te pojken att där var en skola. Lillasyster kom springande tvärs över vägen utan att se sig för. Pojken låtsades att Lillasyster var ett skolbarn och bromsade in bussen i god tid. Sedan vevade han ned sidorutan och ropade:

— Du ska se dig för i trafiken, lillasyster!

Lillasyster stannade och satte tummen i mun. Sedan stod hon där med runda ögon och tittade när bussen körde vidare.

Gårdsplanen var Stora Torget. Här fanns blinkljus. Den som skötte blinkljuset var gamla mormor, som satt i en stol och blinkade mot solen.

Först blinkade mormor "Stopp!" sedan blinkade hon "Kör!".

Då körde bussen tvärs över Stora Torget och parkerade vid rådhuset med väldigt bromsgnissel. Det var hundkojan som föreställde rådhuset.

Vid rådhuset gick alla passagerarna ur bussen. Just som pojken fått bussen fullsatt av nya passagerare, kom mamma. Hon tog tag i körvisaren och ledde bussen i säng.

— Har du haft roligt i dag? frågade mamma när hon satt bredvid pojken på sängkanten.

— Det har varit jobbigt i dag, svarade pojken och gäspade.

Sedan somnade han.

Just när pojken somnat kom pappa busschauffören hem.

— Hur har du haft det i dag? frågade mamma.

— Det har varit jobbigt i dag, svarade pappa busschauffören.

Sedan gick han till sängs.

Och efter en stund sov två riktiga karlar.

HEM och HUSHÅLL

En fattig man kom hemskyndande till sin hustru och berättade med andan i halsen.

— Jag har varit hos den rikaste mannen i stan. Han satt just vid middagsbordet och åt blini. När jag stod där vid dörren och kände den ljuvliga matdoften började det vattnas i munnen på mig. Blini måste smaka underbart. Tro mig, rika män äter minsann inte vad som helst.

Den fattige mannen suckade längtansfullt.

— Oh, om jag finge smaka blini bara en enda gång!

— Hur skulle jag kunna göra blini. Till det behövs ägg, svarade hustrun.

— Gör dom utan ägg, rädde mannen.

— Och jag behöver grädde.

— Du får göra dom utan grädde.

— Och du tror inte att socker kostar pengar?

— Då får du väl göra dom utan socker.

Hustrun skred till verket och gjorde blini, men utan ägg, socker och grädde.

Med kännarmin satte sig mannen till bords och började äta, tuggade den långsamt och omsorgsfullt. Plötsligt

spred sig ett förvånat uttryck över hans anlete och han sade:

— En sak vill jag säga dig, Sara, jag kan inte för mitt liv förstå, vad de rika ser för märkvärdigt i blini.

Ovanstående är hämtat ur "Treasury of jewish folklore" (Den judiska folklorens skattkammare) utgiven av Nathan Ausubel 1948.

Ostfyllda blini.

FYLLNING:

$\frac{3}{4}$ kg kvark*

1 ägg

1 tsk socker

litet malen kanel.

Ingredienserna blandas samman.

SMET:

2 ägg

1 knivsudd salt

$\frac{3}{4}$ kopp vetemjöl

1 kopp mjölk

1 tsk smält smör.

* kvark finns i t. ex. varje hälsobod.

1. Smeten blandas till genom att först röra ihop salt och ägg väl. Sikta i mjölet. Tillsätt litet mjölk i taget under omrörning och slå smeten till dess den är jämn.

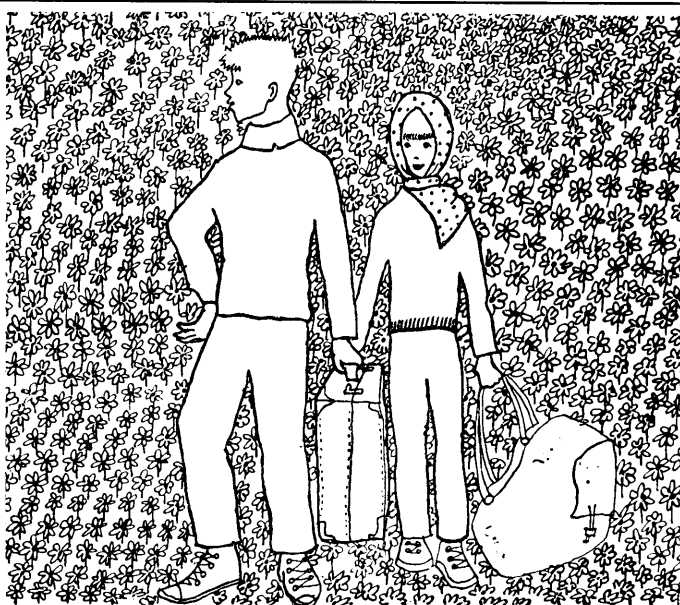
2. Smörj en stekpanna tunt med det smälta smöret. Använd brödpensel. Värm upp den och slå i litet av smeten. Vicka på pannan så smeten fördelar sig jämnt men till ett mycket tunnt lager. Håll tillbaka den överflödiga smeten. Låt pannan stå över värmen bara så länge smeten stannar, knappt en minut. Lägg över pannkakan på ett fat med den brynta sidan upp, och fortsätt till dess hela smeten är gräddad. Lägg då en klick fyllning på en pannkaka i taget i ett "horn" och rulla ihop den, varvid sidorna invikas, så det blir ett litet pryddt paket. (I stället för ost går det bra att ta t. ex. djupfrysta blåbär.)

RUT ADLER

fyllde den 15 april 75 år och debuterar samtidigt med en fin diktsamling, FRAGMENT UR TRE DECENNIER.

SKV som fått så mycket av hennes intresse och medverkan under många decennier lyckönskar med tacksamhet och med att citera en av hennes dikter. Den innehåller ett livsprogram som sannerligen i rikligt mått håller på att uppfyllas:

*När stjärnorna faller i natten
från svartas och vitas himmel
jag önskar mig bara ett:
att vara för någon i världen
ett lyse en liten stund,
en fladdrande låga
en ömhet som inte ljög
en salva som läkte ett sår —
en ropandes röst, som en gång
— en enda —
gav gensvar i någons bröst.*

Demokratisk Ungdom inbjuder till

JUNIORRESOR

- BULGARIEN
- TYSKLAND
- POLEN
- SOVJETUNIONEN
- TJECKOSLOVAKIEN
- UNGERN

Juniorresorna avser åldersgrupperna 11–14 år, dvs födda år 1949–1952.

Anmälan sker genom att anmälningsavgiften, kr 75:–, insändes till: Demokratisk Ungdom, Box 57, Stockholm 1. Postgiro 15 51 10. Skriv tydligt resenärens namn, adress och födelsedatum samt vilket land som önskas i första och andra hand. Ytterligare upplysningar på samma adress.

Visdomsåldern

Forts. från sid. 9

betyder att *nu* kommer Haydns och Verdis och Helene Schervbecks mest och bästa produktiva år — Och Siri Derkert — inte bara hennes mest produktiva år som målare och skulptör, men hon arbetar fram en ny konststart, övar upp sig själv i ett förut oprövat, tungt kroppsarbete — för att göra sina hållristningar i underjorden. Och Elsa Björkman, som började skriva böcker först i den nya ungdomsåldern vid ungefär 50 år, hon skriver sina bästa, avgjort bästa, vid 60 och 70.

Men visdomsåldern betyder väl också något för alla oss vanliga människor som hunnit så långt. — Nu har jag kommit ihåg hur jag för några år sedan for i bil med en indiska — hon var inget mindre än chef för det stora Indiens skolväsen. — Vi for mellan mitt hem i Södermanland och Åsa Folkhögskola, som hon ville lära känna. Då kom vi förbi en stor byggnad bakom Floda kyrka och hon undrade om det var en

skola. Nej, sa jag, det är ett ålderdomshem. — Då blev hon alldeles till sig, upprörd. Det är ju något förfärligt här i Västerlandet, for hon ut, att man överallt råkar på ålderdomshem! Hur kan ni göra så! Vi behöver ju de gamla — för barnen — för de unga — vem skall de annars hålla sig till! Kom ihåg, sa hon till sist, att ni alltid talar om detta när Ni håller ett föredrag. Det har jag inte gjort alltid.

Men jag har kommit ihåg bl. a. Selma Lagerlöfs farmor, hon som alltid fanns, som satt i sitt soffhorn i den lilla smala kökskammaren. Hon dog när Selma var fem år. Men det var nog att till ett barn skänka en sagovärld som kunde gro och växa tills den obehindrat kunde gå runt världen. Och Laxnes sa, när han fick Nobelpriset: Det är ju egentligen min gamla farmor som skulle haft det — det är hon som berättat de stora sagorna.

Ja, Visdomsåldern, den kunde — borde! — på en gång ha tålmodet som i den allra första barndomstiden, att med

envist glatt mod ta på sig nödvändigt enformigt arbete, också att sitta stilla och finnas till hands — för ett barn som vill höra en saga, för en ungdom, tjurig och inbunden i sin tunga misströstan inför livets möjligheter — eller finnas till för den betungade "medelåldern" som behöver ett handtag — ja, för man är ju på nytt både barn och ungdom och tränad i en lång mognadsålder.

Men visdomsåldern har också tid och rätt att träna upp nya färdigheter, och att föra ut i livet sina egna påhitt, det som leker oss i hågen — kanske sedan många år — kanske alldeles nyfött. Därför, tycker jag, borde alla ungdomsgårdar förvandlas till *Alla åldrars hus*, så som Hemgårdarna är! Tålmodet å ena sidan och nyskaparkraften å den andra — samhörigheten med alla åldrar och den egna erfarenhetens krav. Allt hör samman i de samlade åren. Och så låt oss komma ihåg, att på någon punkt — då och då — har vi rätt att stå för detta: Nu är jag så *gammal och vis* att jag får säga vad *jag själv tycker*.

där SKV går framåt...

Om man gjorde en lista över alla de samhällsnyttiga initiativ som SKV-avdelningen i Ambjörby tagit genom åren, så skulle den listan bli både lång och imponerande. Men vi nöjer oss med att citera ur den sista rapporten till förbundscentralen:

"På våra träffar diskuterar vi alla aktuella frågor som rör oss och vår kommun. Det har resulterat i en uppvaktning hos Hälsovårdsnämnden om bränning och sanering av en soptipp där rättorna frodades och blev till en

plåga för byn. Uppvaktningen gav önskat resultat. Vi har även uppvaktat kommunalnämnden om ett hobbyrum för kvinnorna (vi har ju vår stora vävstol). Och vi har nu blivit lovade en lokal i nya pensionärshemmet när det blir färdigt i vår. Nu uppvaktar vi Socialnämnden om inköp av hörapparater till vårdhemmet i Stöllet. Vi får se hur det går."

Stor omväxling på studiearbetet har Ambjörbyavdelningen haft i vinter — värdinnekurs och kurs i metallslöjd och matlagning.

Avesta

SKV-avdelningen i Avesta har gjort en framställning till kommunala myndigheterna i staden om fria bussresor för barn under 16 till ett friluftsbad på sommaren. Och det har gått igenom.

Falun-Korsnäs

I samband med Daladistriktets årskonferens genomförde Falu-Korsnäsavdelningen ett möte med rektor Ingegerd Granlund som talade om "Att kila stadigt". Med oemotståndlig charm berättade rektor Granlund ett knippe episoder från Stockholms ungdomsgårdar. 100 personer deltog i det lyckade mötet.

Kristianstad

Här har förbundet ännu ingen avdelning, men 4 nya medlemmar värvades när ett par medlemmar ur distriktsstyrelsen för en tid sedan gjorde ett besök i staden.

Vantör

Vid sitt årsmöte den 27 mars kunde Vantöravdelningen hälsa 5 nya medlemmar välkomna.

internationella solidaritetsfonden

I den pågående insamlingen till förbundets internationella solidaritetsfond och som siktar till att bekosta resan för en delegat från Nigeria till Kvinnornas Världskongress i Moskva denna sommar har hittills följande belopp insänts:

Avesta	100:—
Bollnäs	101:50
Källtorp, Göteborg	100:—
Bjurslätt, Göteborg	140:—
Köping	100:—
Västerås	50:—
Tvärån	25:—
Hägersten	250:—
Vetlanda	25:—
Koskullskulle	100:—
Karlstad	110:—
Skånedistriktet	80:—

Farsta, Sthlm	48:—
Stor-Sthlm (8-marsfesten)	1.000:—
Kalmar	20:—
Uppsala	100:—
Svängsta	100:—
Falun-Korsnäs	100:—
Majorna, Göteborg	50:—
V. Lundby, Göteborg	75:—
Sundsvall	50:—
Skövde	151:60
Älvsborg, Göteborg	75:—
Munksund	50:—
Eskilstuna	100:—
Örebro	100:—
Ambjörby	60:—
Hallstahammar	89:50
Kviberg, Göteborg	60:—
Båtskärsnäs	180:50
Hällefors	150:—
Majorna, Göteborg	40:—
	3.781:10

Kransar, Buketter, Blomsterdekorationer
vid fester och möten

Ring 46 43 08

Stockholm

Blomsterhörnan Axel Söderberg

KARLSSON & LINDQVIST

Konditori

Arrangerar:
BEGRAVNINGSKAFFE
5-100 personer

Sockenvägen 477
ENSKEDA
(vid Skogskyrkogården)

49 09 64

Husqvarna 2000

Husqvarna Automatik

två symaskiner i toppklass

Ring H. JANSSON — Tel. 37 06 04

med sin tid...

Det finns vissa saker som jag inte kan komma över. Till dessa hör mitt badrum, eller rättare: familjens badrum, vi är fem stycken – tre barn – så då förstår ni...

Eller det kanske ni inte alls gör. Vårt badrum hör ingalunda till de sämre. Det är nytt och med ganska väl tilltagna mått, inte mer än standard förstås. Men det finns ju dom som inte har bad alls, så man borde inte grumsa. Men jag är inte nöjd. Ja, jag har t. o. m. gripits av den stora badrumsledan eller badrums-självan. Jag tycker med andra ord att vårt badrum är trångt, bökigt, mörkt och trist, jag har förläst mig på broschyrer hur badrum egentligen skall se ut. I färghandeln ligger folders för händiga med bilder på de mest sagolika toalett- och badrum, inte en veckotidning låter tillfället att illustrera den nya badrums-vågen (när man nu har filmvågor) gå sig ur händerna, kort sagt: vårt badrum är botten.

Vi har kakel på väggarna. Man kan inte tänka sig något mer banalt än kakel över badkaret. Alla inredningsarkitekter inreder sina badrum i bastustilen, dvs med väggar klädda med oljade bräder och målar väggarna i raffinerade färger som saharagult, chockrosa eller lägger in mosaiker i svart och smaragdgrönt. Jag har inte ens en chockrosa handduk, och förresten är det ingen idé att försöka matcha färgerna som det heter. Våra två handdukar som gör det ligger alltid i smutskorgen. Plastmattor är verkligen ett tecken på en usel smak. Därför har vi en sådan på vårt vita standardgolv. Det var faktiskt modernt för ett tag sen med plastmattor i badrum. Nu skall det vara heltäckande, i ylle eller något annat mysigt opraktiskt, något att stänka på och som måste tvättas jämt. Det ger badrummet värme. Påstår en del. Kommer det att mindre likna ett mejeri. Vad är det för fel på mejerier? Jag bara frågar.

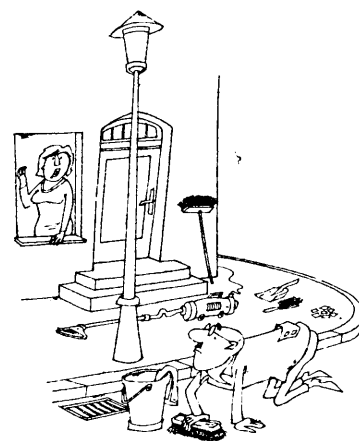
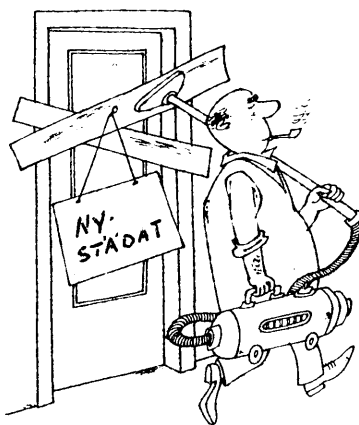
Inredningen i övrigt skulle göra en händig människa dystur till sinnes. Vi har en badborste, ja faktiskt finns den kvar. Och så en och annan löv-

tunn tvålbit. Ibland är ju tvålarna nya, men jag måtte inte ha varit hemma vid de tillfällena. Vi är fem personer, varav tre barn. Därför saknas också sedan åtskillig tid tillbaka de borstar för olika ändamål, som inköptes en gång i en optimistisk yra, duschförhänge likaså och ett sådant där trevligt överdrag för locket till toaletten, vilket gör att det inte helt går att fälla ner över sit-sen. Någon gång, när vi får råd, skall jag skaffa ett toalettbord med spegel och små lampetter till. Då får ingen längre plats att tvätta sig i badrummet, men vad gör det? Nu finns det ju så bra handfat i plast, som kan placeras någon annan stans i lägenheten.

Vårt tråkiga badrum gör mig sömnlös, och vad värre är: jag har också börjat fundera över köket. Varför har vi inte jordbruna väggar i matvrån och en sådan där underbart gammaldags fotogenlampa över bordet? Med vit kupa, som alltid går sönder och som numera få fabriker tillverkar? Inte ens teakhylla för burkar har vi och ingen plansch över exotiska kryddor heller. Vi är hopp-löst efter vår tid. Vi borde rycka upp oss, ta oss i kragen, tänka om ordentlig om inte annat så för barnens trivsel.

I morgon skall jag föreslå att vi målar på lördag...

Kraka

Men Oskar, överdriv nu inte!

Pettersson där uppe skurar åtminstone golvet av och till, men du...

Och var har vi nu vår källare?

16 dagar

Flyg Leningrad-Moskva-
Sotji-Leningrad.

Besök på Kvinnornas
Världskongress i nya
kongresspalatset i
Kreml.

5 härliga soliga dagar
vid Svarta havet.

Två världsstäder –
turistattraktioner utan
motsvarighet – väntar.

MOSKVA

LENINGRAD

SOTJI

925 kr

Till SKV, Norrtullsgatan 5, $\frac{1}{2}$ tr., Sthlm Va

- ☐ JAG ANMÄLER MIG HÄRMED
TILL SKV:s TURISTRESA

☐ JAG BER ER SÄNDA YTTERLIGARE
UPPLYSNINGAR OM RESAN

Namn:

Adress:

Postadress:

